

Memo entree gespecialiseerd onderwijs Gouda

Datum: 17 april 2020
Bijlage: protocol plaatsing gespecialiseerd onderwijs

1. Inleiding

Eén van de geformuleerde uitgangspunten bij de versterking van het dekkend netwerk, is dat de samenwerking tussen het gespecialiseerd onderwijs in Gouda in eerste instantie wordt bevestigd aan de voorkant. De drie sbo-scholen en so-school De Ark realiseren een gezamenlijke 'Commissie van Toelating en Begeleiding' (hierna: 'entree gespecialiseerd onderwijs' of afgekort 'entree').

2. Doel en taken entree gespecialiseerd onderwijs

Doel van de entree is om de instroom, rekening houdend met de verschillende profielen per school en de totaal beschikbare capaciteit, op elkaar af te stemmen. De entree is tevens verantwoordelijk voor het waar mogelijk terugplaatsen van leerlingen in een reguliere setting.

Daarnaast is de entree de plek waar het outreachend aanbod wordt georganiseerd en waar in samenhang daarmee (op termijn) de inzet van de begeleiders passend onderwijs wordt gecoördineerd. Tevens is dit de plek waar de match tussen vraag (die voor een deel bij het samenwerkingsverband bekend is) en aanbod plaatsvindt, en waar de incentives worden gegeven voor de ontwikkeling van de expertise in de regio.

Er zijn jaarlijks 395 plekken beschikbaar in het speciaal basisonderwijs¹, deze zijn voorbehouden aan leerlingen met een TLV. Het is de opdracht voor de entree om beleid te voeren op de plaatsing waardoor de zwaardere ondersteuningsvragen in het speciaal basisonderwijs kunnen worden beantwoord. Ondersteuning van leerlingen met lichtere ondersteuningsvragen gebeurt zoveel mogelijk binnen een reguliere setting. In dit kader zijn er afspraken met het samenwerkingsverband over:

- het volgen van het aantal leerlingen dat moet wachten: om hoeveel leerlingen gaat het, hoe lang wordt er gewacht en wat is hun ondersteuningsvraag?
- het volgen van de situaties waarbij er wordt overbrugd in het regulier onderwijs en tot welke herkenbare verbreding van het aanbod op deze scho(o)l(en) dit heeft geleid en
- wat er nodig is om het aanbod in het speciaal basisonderwijs te verbreden.

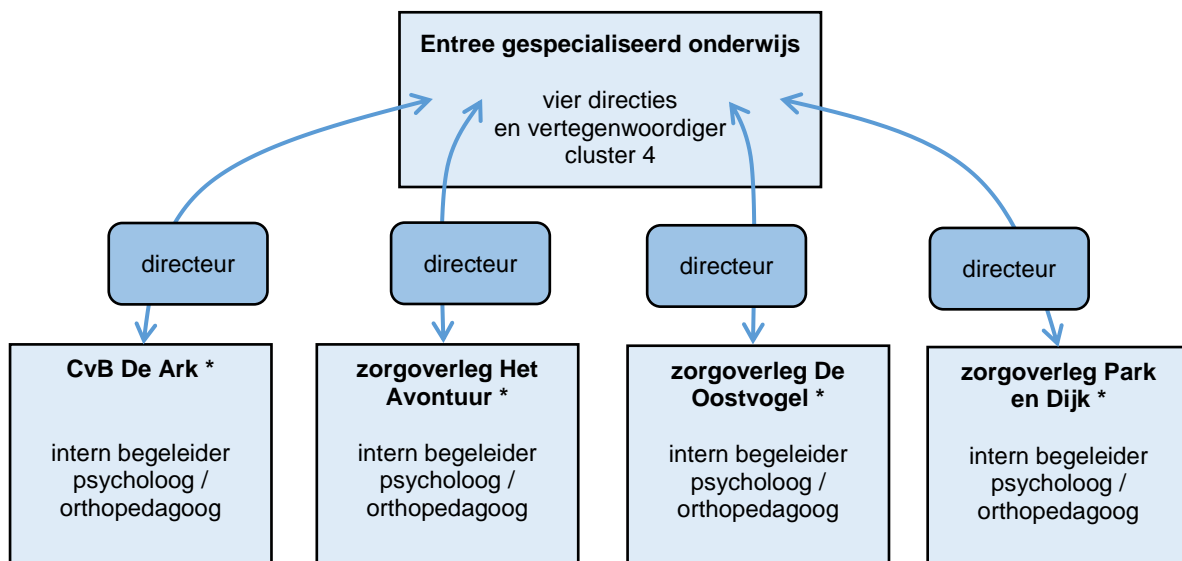
¹ Berekend op basis van het gemiddelde van de peildata 1 februari 2017, 2018 en 2019:

	1-2-2017	1-2-2018	1-2-2019	plafond totaal en per school	procentuele verdeling
Park en Dijk	132	124	136	131	33,2%
De Oostvogel	125	138	126	130	32,9%
Het Avontuur	136	133	133	134	33,9%
totaal	393	395	395	395	100,0%

3. Inrichting entree gespecialiseerd onderwijs

De entree wordt bemenst door de directies van de sbo-scholen en so-school De Ark. De vier scholen behouden elk hun eigen commissie of 'zorgoverleg'. Voor De Ark gaat het om een Commissie van Begeleiding, met daarin de coördinator leerlingenzorg (voorzitter), een psycholoog, een maatschappelijk werker, de directie en een jeugdarts. De sbo-scholen kennen een gelijksoortig zorgoverleg onder de benamingen begeleidingscommissie, zorgcommissie, leerlingbespreking, groepsbespreking e.d. Direct betrokkenen daarbij zijn de leerkracht, intern begeleider, directeur en eventueel psycholoog. Vaak gaat het om het twee keer per schooljaar bespreken van alle leerlingen van de school.

In schema:

* Naast de onderstaande functionarissen kunnen op afroep bij het overleg aansluiten: de leerkracht, de jeugdarts, de medewerker SMW en de maatschappelijk deskundige van het sociaal team.

4. Positie entree gespecialiseerd onderwijs

De beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de toelating van leerlingen op het gespecialiseerd onderwijs en de vraag op welke school de leerling wordt ingeschreven, berust bij de entree en daarmee dus niet meer bij de afzonderlijke scholen. Van belang is dan ook dat de directeuren zelf zitting hebben in de entree, omdat zij de schakel vormen tussen de entree en de CvB resp. het zorgoverleg van hun eigen school.

De ouders geven een voorkeur aan voor een school, waarna het dossier naar de betreffende school gaat. In de entree is bekend welk kind naar welke school gaat. In de zorgoverleggen wordt het kind besproken, worden de ouders uitgenodigd etc.

5. Aandachtspunten

Kijkend naar het doel, de positionering en de inrichting van de entree, heeft een aantal aandachtspunten nadere uitwerking.

a) vertegenwoordiging cluster 4

Om het hele spectrum aan gespecialiseerd onderwijs te kunnen afdekken, is het van belang cluster 4 expertise aan de entree gespecialiseerd onderwijs toe te voegen. Hierbij kan worden gedacht aan een orthopedagoog afkomstig van een cluster 4 voorziening, die vanaf het begin inhoudelijk meedenkt met de ontwikkeling van de verbreding van de expertise gespecialiseerd onderwijs.

b) casemanagement

De directeuren van het gespecialiseerd onderwijs Gouda vervullen gezamenlijk het casemanagement binnen de entree. In veel gevallen zullen leerlingen bij de entree worden aangemeld die, vanuit hun school van inschrijving, beschikken over een TLV. Er kunnen zich echter bijzondere situaties voordoen. Zo kan het gaan om leerlingen mét een TLV voor wie (nog) geen plaatsingsruimte op het gespecialiseerd onderwijs in Gouda aanwezig is of om leerlingen die bij het gespecialiseerd onderwijs worden aangemeld en nog niet beschikken over een TLV en voor wie geen zorgplichtige school kan worden aangewezen. Voor de in deze situaties te volgen handelwijze wordt verwezen naar het Protocol plaatsing gespecialiseerd onderwijs dat als **bijlage** aan dit memo is gevoegd. In onderlinge afstemming wordt per casus bezien welke directeur het casemanagement op zich neemt.

c) monitor- en beleidsfunctie

Zoals hierboven aangegeven zal de entree beleid moeten voeren op de plaatsing waardoor de zwaardere ondersteuningsvragen in het speciaal basisonderwijs kunnen worden beantwoord en de lichtere ondersteuningsvragen binnen een reguliere setting. Aan deze beleidsfunctie is ook een monitorfunctie gekoppeld – zie de drie bullets op pagina 1 van dit memo – die een plek binnen de entree zal moeten krijgen. Dit betekent een verschuiving van taken en registraties die nu binnen de afzonderlijke scholen plaatsvinden. Denkbaar is om bestaande capaciteit binnen de scholen te bundelen en te koppelen aan de entree.

d) voorkeur ouders

Ouders hebben keuzevrijheid, met name waar het de identiteit van een school betreft. Hoewel ouders in de praktijk met name kijken naar de meest passende plek voor hun kind, zou zich op enig moment een keuze op basis van identiteit kunnen voordoen. In voorkomende gevallen zal de entree, rekening houdend met de bestaande jurisprudentie op dit gebied, moeten bezien op welke wijze daar bij haar besluitvorming rekening mee kan / moet worden gehouden. In overleg met de entree zullen hiervoor algemene richtlijnen worden opgesteld.

e) wisselwerking entree – CvB / zorgoverleg

Punt van uitwerking is hoe de beslissingsbevoegdheid van de entree zich precies verhoudt tot de eigen CvB en/of het eigen zorgoverleg, waarin specifieke deskundigen van de school zitting hebben. Denkbaar is dat, afhankelijk van de richting van het voorgenomen besluit, tussentijds afstemming plaatsvindt tussen de directeur en de deskundige(n) binnen haar/zijn eigen school.

Aan de hand van de komende ervaringen zal dit zich in de loop van de tijd moeten uitkristalliseren en zal moeten worden bezien of de procedures en communicatielijnen, met het oog op een heldere verantwoordelijkheidsverdeling, nadere aanscherping behoeven.

f) hybride vormen en terugplaatsingsbeleid

Naast besluitvorming over toelating zal in voorkomende gevallen besluitvorming nodig zijn over het voor enkele dagen per week plaatsen van leerlingen die in het regulier onderwijs ingeschreven

blijven staan (symbiose), over combinaties onderwijs en jeugdhulp (denk aan zorgboerderijen) en over eventuele terugplaatsingen van leerlingen naar regulier. Ook ten aanzien van deze onderwerpen ligt de beslissingsbevoegdheid bij de entree, waarvoor eveneens een goede communicatie naar de eigen scholen van belang is.

g) outreachend werken

Een belangrijke taak van de entree is het outreachend werken, om leerlingen met een relatief lichtere ondersteuningsvraag – structureel of bij wijze van overbrugging – in het regulier onderwijs te kunnen houden. Van belang daarbij is goed in beeld te hebben welke expertise of ondersteuning daarvoor nodig is. Belangrijke randvoorwaarde is dat de basisschool de zorgplicht houdt voor de leerling mét een TLV die hier staat ingeschreven en een periode moet overbruggen. Dit vraagt betrokkenheid en inzet om, met gebruikmaking van de aangeboden expertise, de leerling adequaat te blijven ondersteunen.

Voor outreachend werken is het nodig dat personeel binnen het gespecialiseerd onderwijs zich voor deze taak kan vrijmaken. Als de beweging van gespecialiseerd naar regulier onderwijs op gang komt, zullen er op het niveau van het samenwerkingsverband middelen vrijkomen die geheel of gedeeltelijk aan het outreachend werken ten goede kunnen komen. Tot die tijd zal steeds bezien moeten worden welke specifieke expertise noodzakelijk is en in welke omvang. Het team van 1e deskundigen vervult daarin een adviserende rol.

In die gevallen waarin specifieke expertise aantoonbaar noodzakelijk is om de leerling verantwoord te laten overbruggen én de inzet herkenbaar tegemoet komt aan de verbreding van het aanbod van de groep / de 'bouw' waarin de betrokken leerling(en) het onderwijs volgen, kan de directeur-bestuurder van het SWV kán besluiten een faciliterende rol vervullen in het beschikbaar stellen van noodzakelijke expertise.

h) communicatie

De in dit memo beschreven – en nader uit te werken – richting zal vanaf het begin goed moeten worden gecommuniceerd naar de teams van de sbo-scholen en so-school De Ark. Eventuele suggesties vanuit de teams kunnen bij de verdere invulling worden betrokken.

6. Bestuurlijk commitment

De in dit memo geschetste lijn is ontwikkeld in samenspraak met de directies van het gespecialiseerd onderwijs in Gouda en inmiddels bestuurlijk bevestigd door de desbetreffende schoolbesturen – De Vier Windstreken, De Groeiling en Stichting Klasse – met dien verstande dat sommige onderdelen nog nadere uitwerking behoeven en de uitvoering uiteraard kritisch zal worden gevolgd en waar nodig bijgesteld.

Protocol toelating leerling tot het gespecialiseerd onderwijs in Gouda

Opmerking vooraf

De werkwijze van de entree, zoals geschetst in het memo, en dit protocol toelating, kunnen niet los worden gezien van de algemene wettelijke regels ten aanzien van de zorgplicht en de afspraken zoals deze in dit samenwerkingsverband gelden voor de route van ondersteuningstoewijzing.

In de praktijk is gebleken dat voor veel scholen de concrete invulling van de zorgplicht op onderdelen onvoldoende duidelijk. Ter verduidelijking gaat hierbij de [PPT zorgplicht](#) die ook eerder met de nieuwsbrief van januari 2020 is verspreid.

Toelating via reguliere TLV-procedure

Alleen leerlingen met een TLV voor het sbo of so kunnen tot het gespecialiseerd onderwijs worden toegelaten. Deze TLV wordt aangevraagd door de school van herkomst, zijnde de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven. In een enkel geval kan dit een school voor gespecialiseerd onderwijs zijn. Bij de school van herkomst berust immers de zorgplicht. Dit gebeurt volgens de vastgestelde procedure voor het aanvragen van een 1e en 2e deskundigenadvies resp. een TLV (zie de **bijlage** bij dit protocol).

Dit protocol gaat specifiek in op de situaties waarbij:

- 1) voor leerlingen mét een TLV (nog) geen plaatsingsruimte op het gespecialiseerd onderwijs in Gouda aanwezig is.
- 2) leerlingen bij het gespecialiseerd onderwijs worden aangemeld die nog niet beschikken over een TLV en voor wie geen zorgplichtige school kan worden aangewezen, bijvoorbeeld kinderen die (onder)instromen vanuit De Vlinder en tijdens hun dagbehandeling geen onderwijs hebben gekregen.

Betrokken partijen

In het kader van dit protocol spelen, afhankelijk van de situatie, de volgende actoren een rol:

- de commissie van Toelating en Begeleiding van het gespecialiseerd onderwijs in Gouda, hierna te noemen 'entree gespecialiseerd onderwijs', afgekort 'entree'.
- een cluster 4 school
- het team van 1^e deskundigen en meer specifiek de coördinator van dit team, die tevens optreedt als onafhankelijk adviseur voor het onderwijsaanbod dat op grond van de ondersteuningsvraag nodig is
- (de functionaris van) het lokale team van de woongemeente van de leerling
- indien bekend: de school van herkomst

1) Aanmelding leerling met een TLV bij de entree

Alle aanmeldingen van leerlingen mét een TLV bij het gespecialiseerd onderwijs in Gouda – bestaande uit drie sbo-scholen en so-school De Ark – verlopen via de entree.

De entree bepaalt op basis van de relevante info – TLV, OPP, 1e en 2e deskundigenadvies etc. – en de beschikbare plaatsen of er een passende ‘match’ is te maken.

- Zo ja** → Intake, plaatsingsgesprek en kennismaking, waarna plaatsing op de nieuwe school
- Zo nee** → De (casemanager van de) entree onderzoekt, in samenspraak met de school van herkomst en de coördinator van het team van 1^e deskundigen in zijn rol van onafhankelijk adviseur, de mogelijkheid van overbrugging op de school van herkomst tot het moment waarop er plaatsingsruimte aanwezig is. De ouders zijn hierbij betrokken.
- Betrokkenen brengen gezamenlijk en onder leiding van de casemanager in beeld welke ondersteuning en expertise dit vraagt, die kan worden georganiseerd vanuit het ongedeelde ondersteuningsbudget, inzet BPO, outreachende inzet vanuit het gespecialiseerd onderwijs en door jeugdhulp.
Het totaal van de ondersteuning verbreedt herkenbaar het basisaanbod van de groep / de ‘bouw’ waarin de leerling(en) het onderwijs volgen.
- Uitgangspunt is dat de benodigde ondersteuning vanaf 1 augustus 2020 plaatsvindt binnen de beschikbare menskracht en middelen. Tót die datum geldt dat, als (1) deze aantoonbaar ontoereikend zijn om de leerling verantwoord te laten overbruggen én (2) de inzet herkenbaar tegemoet komt aan de verbreding van het aanbod van de groep / de ‘bouw’ waarin de betrokken leerling(en) het onderwijs volgen, de directeur-bestuurder van het SWV kán besluiten tot aanvullende BPO-inzet over te gaan vanuit zijn ‘discretionaire bevoegdheid’.
- Tegen het einde van de overbruggingsperiode neemt de casemanager het initiatief om, in samenspraak tussen de school van inschrijving, (de coördinator van) het team van 1^e deskundigen en de ouders, te bezien of en zo ja, met welke ondersteuning, de leerling eventueel in het regulier onderwijs kan blijven. In dat geval kan de overbruggingsperiode worden omgezet in een structurele situatie. De TLV wordt dan ingetrokken.

2) Aanmelding leerlingen zonder TLV bij de entree

Als een leerling zonder TLV wordt aangemeld bij de entree, wordt gecheckt of er een zorgplichtige school is aan te wijzen. Dit kan zijn:

- de school waar de leerling op dit moment is aangemeld
- de school waar de leerling op dit moment staat ingeschreven
- de school die het onderwijs aan de leerling verzorgt gedurende plaatsing op een residentiële voorziening / dagbehandeling, zoals De Vlinder

Zo ja → De entree neemt contact op met de zorgplichtige school over het verder begeleiden van de leerling. De zorgplichtige school onderhoudt het contact met de ouder en is verantwoordelijk voor het eventueel aanvragen van een TLV.

Zo nee → Het gespecialiseerd onderwijs Gouda neemt gezamenlijk de zorgplicht op zich.

→ De (casemanager van de) entree doet een aanvraag 1e deskundigenadvies bij (de coördinator van) het team van 1e deskundigen.

→ Een 1e deskundige én een functionaris van het lokaal team (toegang jeugdhulp) –

straks formeel in de rol van 2e deskundige voor de betreffende casus – brengen adviezen uit aan de entree over de meest passende plek voor het kind.

- De entree resp. de cluster 4 school is vervolgens verantwoordelijk voor het aanvragen van een TLV voor de leerling, op basis van de uitgebrachte deskundigenadviezen, dan wel – wanneer regulier onderwijs passend wordt geacht – voor het begeleiden van de ouders naar een reguliere school.
- Indien er binnen het gespecialiseerd onderwijs in Gouda geen plaatsingsruimte voor de leerling aanwezig is, treedt de procedure genoemd onder 1 in werking, gericht op het overbruggen van de periode tot het moment waarop een match kan worden gemaakt ^{2 3}.

Specifieke aandachtspunten

In aanvulling op de bovengenoemde stappen, zijn de volgende aandachtspunten van toepassing die nader moeten worden uitgewerkt:

- Om te voorkomen dat kinderen tijdens de periode van onderzoek thuis komen te zitten, worden met De Vlinder – en eventueel andere instellingen voor residentiële opvang en dagbehandeling – afspraken gemaakt over het moment van aanmelden van kinderen bij de coördinator van de 1^e deskundigen. Uitgangspunt hierbij is zes weken voor afloop van de behandelperiode. In voorkomende gevallen kan de indicatie met een maand worden verlengd.
- Wanneer het uitstroomperspectief *niet bekend* is, pakken de coördinator van de 1^e deskundigen en de functionaris van het lokale team de casus in gezamenlijkheid op. In geval van een uitstroomperspectief *dagbesteding* is de functionaris van het lokaal team de casemanager voor het vervolg. Bij een uitstroomperspectief van *deels onderwijs deels dagbesteding* wordt de leerling te allen tijde ingeschreven op een school (regulier of gespecialiseerd onderwijs).
- Er zijn jaarlijks 394 plekken beschikbaar in het speciaal basisonderwijs, deze zijn voorbehouden aan leerlingen met een TLV. Het is de opdracht voor de entree om beleid te voeren op de plaatsing waardoor de zwaardere ondersteuningsvragen in het speciaal basisonderwijs kunnen worden beantwoord. Ondersteuning van leerlingen met lichtere ondersteuningsvragen gebeurt zoveel mogelijk binnen een reguliere setting. In dit kader zijn er afspraken met het samenwerkingsverband over:
 - het volgen van het aantal leerlingen dat moet wachten: om hoeveel leerlingen gaat het, hoe lang wordt er gewacht en wat is hun ondersteuningsvraag?
 - het volgen van de situaties waarbij er wordt overbrugd in het regulier onderwijs en tot welke herkenbare verbreding van het aanbod op deze scho(o)l (en) dit heeft geleid en
 - wat er nodig is om het aanbod in het speciaal basisonderwijs te verbreden.

■ _____
² In deze situatie is er nog geen zorgplichtige school in beeld waar de leerling kan overbruggen. Alvorens de mogelijkheden van overbrugging te onderzoeken wordt eerste nagegaan op welke school dit mogelijk is.

³ Ook wanneer er geen plaatsingsruimte binnen het gespecialiseerd onderwijs aanwezig is wordt de TLV-procedure gevolgd / afgerond. Dit laat onverlet dat tijdens het proces van de TLV-aanvraag een overbrugging kan worden voorbereid.

HOE VRAAG IK EEN 1^e DESKUNDIGENADVIES AAN?

